

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia I.II - Cod. Ettenheim-Münster 290

[S.l.], [Anfang 18. Jahrh.]

Caput quartum

[urn:nbn:de:bsz:31-130078](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130078)

Capitulum Quartum
 De Virtutibus humanis
 1° ffu axa in abinas, q, et qo duplex sit regula actuum humanorum.
 2do clo. in qo consistat moralitas. 3° ffio. in qo bonitas moralis.
 4to in qo malitia. 5to. de ppis dari actus moralis indifferens,
 seu qd sit bonus moraliter ne malus.

De Virtutibus Poenitentis
 De Regulis actuum humanorum

Q. 1°. quid sit virtus sine regule?

R. ee id, cui aliqd conformari debet. Vnde regula actuum moralium
 est id, cui actus moralis, si conformis sit, bonus e, si vero disformis malus.

Q. 2. Quid sit virtus, cui actus moralis conformis ee debet,
 ut sit bonus?

R. Spe rectam rationem iuxta sapienter discretionem.

Q. 3. Quotuplex sit recta ratio?

R. duplex a conge eterna et creata. recta ratio eterna,
 e lex eterna dei iuxta quam sapienter oia ordinat seu dirigit
 in pando, qd a nobis fieri querit, et prohibendo qd a nobis
 committi debent.

Recta ratio creata e qdam huius eterne
 ratio partim pro utilitate homini si querit. qd nobis lex eterna
 dei quodammodo infunditur et innoscitur, unde Propheta requirit
 Signatur e in qd, sapienter lex ex uictus huius fuit.

Lex eterna ee regula actuum humanorum iudicata seu renobta.
 Lex creata ee. si qd est consuetudo, salutaris ratio, synderis et

iudicium positivum appetat / de regula proxima et immediata
quia p se in notis est.

Q. 4. Quid sit lex?

R. e. Regula quaedam necessaria ad huc ad huc, p qm ad id ad huc re promulgata.
qd rectum e agendum, et qd pravum e omittendum dirigimur
una e da. qd. 9. ad. 5. Vnde brevis de scriptis, Principium
divinitus ab omni huc ad huc obligans.

Lex naturalis est, qd
ari unig innotet ut pre
promulgata e.

Q. Quomodo dividatur?

R. ino. p. naturalem et positivam. Lex naturalis dicitur
et lex divina et humana et inmutabilis, qui qd recte sunt, per barba
et qd pravum est prohibita. NB. Haec lex de nobis innata
et scripta in cordibus nostris, in qd huc est in huc ad huc omni
lumen naturale, seu cognitio naturalis dicitur. qd lumen hoc ad huc
dirigit inmediate in ad huc fieri moralibus, et fit capax boni
et mali servandi. NB. hoc lumen naturale, appellari in ab
auctoribus, legem naturalem, quia sic fit loquendo, sic est in eius cognitio.

Lex positiva de finibus, regula communis et stabili ad huc
normam directiva et obligans ad aliq agendum aut n agendum
in ordine ad bonum commune ab eo, q potestatem habet, libere instituta.

Ita libere instituta. nam p hoc maxime differt a naturali qd
n libere d xris fertur, aliq qd n sapienter gubernat mandans,
aut carnis approbare, aut saltem n in proba aliq. qd egra
sua nam. Vnde brevis si definet. Lex positiva e
regula ad huc normam a libere legislatoris volute posita.
Vnde mutabilis e ablativus p.

in libro de finibus
lex positiva

Cuius multae variae apparent à iuris quæstio. Apud eos regat
lex unã; abrogat unã nõ solit. Derogat legi, unã parte solit.
Abrogat unã ad id; abrogat unã aliq̃ mutat. Vide legen
io 2 an. Dignitio de verborum significat.

Q. 6. quomodo dividatur lex positiva?

Di. fundi in divinam et humanam, prior a Deo, posterior ab
hominibus lata.

Lex divina positiva veteri et novo testamento continet. Lex
veteris populo Israel data est per Angelos inter nuntios Moysen.
et bipentis generis præcepta continet. Moralitatem quæ ad
omnes spectabat. Cerimonialia quæ ad ritum divini cultus,
festa, sacrificia spectabant; et iudicialia,
quæ iudiciorum formam habebant quos servandum præcipiebant.

Præcepta Cerimonialia et iudicialia novo testamento
abrogata sunt, quia erant solum figura et umbra eius, saltem in re,
manebant præcepta moralia, quia nihil aliud complectantur, quoniam
quod lex eterna iubet.

Lex nova continet in Evangelio Iesu Christi
salvatoris mundi.

Lex humana dicitur, quæ ab hominibus lata est, et ea sunt Cæles-
tium et civilium. Lex Cælestium sanctorum conciliorum cano-
nicorum, sanctorum patrum sententiarum, ac summorum Pontificum
decretis, seu constitutionibus decretalibus continetur.
Lex civilis Imperatorum et Regum edictis, separatisque vicariorum
generatur consuetudinibus, ac prudentium vicariorum responsionibus.

Q. 7. An lex consistat in actu iudicis, ut voluit Thom. mor. 2°
D. Magne. Probatur imo, quo ad legem naturalem.

Vel n. vel dubitanen rasis creata & inuenta; atq. neutrad dici pt.
Probatur n. imo n. e dubitanen rasis creata & inuenta.
atq. neutrad dici pt. qia hoc dubitanen n. e pceptum, qd. spectat
e ad aliud inferiorem; necno n. sibi vel pari impari pt. lee
an naturalis e pceptum.

Etto. n. e dubitanen rasis inuenta, nisi n. auerdat nosctas ob-
ligandi, qatu n. vis. Sicut iudicet aliqd. faciendad, nulla nobis
imponit obligat, q. ne n. ea lex, qd. spectat in parit obligat.

Probatur etto. quo ad legem positivam. Dubitanen
positiva dicitur conuentionem contraria die ueroris ea prohibita
atq. ipse n. e lex prohibens conuentionem, q. n. dicitur alicui
actus e lex eictus e lex positua.

Probatur etto. Quia alius actus iudicis magis se-
cedit ad naturam legis qm. dubitanen rasis; q. si hoc dubitanen
n. e lex, auerdat alicui actus iudicis uel lex.

Secunde n. pt. assignari qd. sit ille actus, in qd. lex consistit.
Non imo. Non e iudicium, qd. legis labor iudicial hoc e iudicium
agendum uel conmittendum ee; qia hoc iudicium natura
in portat obligatorem, nisi auerdat uoluntas actus, qd. uellet hoc
obseruari aut conmitti. Etto. n. e istud in possid
expresud his uerbis: Sae hoc e, qd. Thom. mor. 2° dicitur,
e actum iudicis. Sae n. intentio n. e sufficere, ne requiritur.

Non sufficit. nam quod superior habet iustitiam obligandi, tandem inferior non obligat. non requiritur. quia modo superior habet iustitiam obligandi. Sed dicitur ad aliquid non potestatem aut omnimodum iustitiam; et haec iustitia quocumque modo innotescit inferiori, hoc ipso obligatur inferiori, sine ulla veluti in superioris aut in patris; quia servus facit iustitiam dicitur sui, et non facit, ut pulchrum nectis.

Pro pietate legis.

Secundum. De communiter de lege uno. quod sit regula et mensura actus. 2do. quod idem ius; 3tio. quod ordinat et dirigat. 4to. quod sit actus prudentia gubernativa, et haec quatuor solis actibus iustis.

Respondeo inquit. Ad hoc haec actus oportet non cognoscere iustitiam.

Primum dicitur, quia ex S. Thoma dicitur iustitia est una regula, qua non utantur debent actus suos. Sed non agere aut velle debent, inquit S. Anselmus, quod scilicet nos vult agere et velle. Et tunc quia licet solus iustus habeat iustitiam, iustitia tamen in iustis queri videtur. h. e. inferior cognita iustitia superioris, h. e. pro cognoscit, quod ius debeat aut debeat agere. Unde lex ab exterioribus in iustis, emanat ius habere, sic et nil est nisi cognitio legis.

Secundum. Ut ait S. Thomas, unus Angelus ordinat iustitiam suam quatenus ad alterum, et sic in lege.

Unde iustitia ordinat iustitiam ad finem.

tertium. Quia lex praesupponit actus prudentia gubernativa,

lex, et sic sapienter fieri, alioq dicitur esse pro laedere aliq actus illicitus, et sic quodlibet facere in hoc actu, alioq in actu ne hinc prudenter elicitus, et sic ab actu prudentia.

Quis. Et sic. Proprius est legis imperare, id in pino per se ad illicitum, qd est lex.

R. S. naz. proprius est legis imperare, h. e. potest obligare cor. naz. h. e. potest imperare in pino intentione x. naz. q. naz. in pino per se ad illicitum qd est in actu con. naz. qd obligat con. naz. qd obligat.

Et sic solius iustis est obligare, illicitus in hanc obligat, illicitus.

Quis. Et sic. Scriptura et S. Patres dicunt leges naturalis de nobis operantur, de scriptura in cordibus nostris, et sic est qd legitur, de dicta in re ratio, qd est actus illicitus, qd lex naturalis prohibet in actu illicitus.

Q. Serrum scriptura et Patres de, leges naturalis et ab omni ratione in se naturali lumine illa innotescere in nobis, ut dicitur in ratio est sic ulteriori promulgatione firmas, qd imperat, et qd prohibet. legis cognitio.

Quis. Et sic. Posito solo dicta in re ratio hinc obligat ad agere un aliquid et committendum: qd dicitur in re ratio est lex.

R. R. equa. Arguatur nunc probat, qd in lege abstinendi a caribus die meritis de ipso dicitur in re ratio: qd n. p. dicitur in re ratio ad ual. firi a caribus abstinendum, et sic pro obligat ad abstinendum: ratio qd n. p. posito qd, ut dicitur in re ratio de aliq faciendo et committendo obligatur, et que hunc p. h. dicitur innotuit lex illud prohibere et in parare.

De Felicitate actus.
De Moralitate actus humanarum.
Nominis actus humanus est actus liber factus in ratione
regula morum.

Duplicem debent habere Moralitatem, actus formalem,
et si tenet ex parte actus nostri, actus obiectum, et si tenet ex
parte obiecti, ut in eo actus nostri non tantum.

Propositio Prima.

Moralitas actus, est relatio realis et transitiva

actus ad regulam morum.
Probatur in eo, et relatio ad regulam morum. Nam
si actus moralis actus, et si solus positus actus est, et si est
moralis, atque si est relatio actus ad regulam morum, quod moralitas
actus est relatio actus ad regulam morum. Hanc probatur.

Probatur in eo. Relatio actus ad regulam morum, est et si actus,
et si differt actus in illa regula, et si positus hanc differt et si differt
nisi, actus est, et si est malus, quod actus ad regulam morum
et si solus positus actus est et si est moralis, et si solus positus actus est.

Probatur in eo. Per hanc diffinitionem et si diffinitionem, differt
ab omni non moralis, quod actus moralis prioriter in illa diffinitione
differt.

Probatur consequens. Hoc hoc actus quod est moralis, et si
differt inter ab omni alio, quod si actus non alius per diffinitionem et
diffinitionem differt ab omni alio, quod ipse actus est et si moralis.

Probatur et cetero. Hanc relationem esse realem.
Actus non alius non in cogitatione est differt et si differt in sua regula.

Et cetero qd forniciter d pendet ab opante debet;
Probatur autem. Actus moralis ex sua natura est bonus, ut in se habet
 illud quod dicitur in libro de fornicatione et diffinitionem suam regulam, neq
 a se difforni pot fieri qd forniciter, nisi in actu aut bono, aut in se
 Hinc patet ea ratione hanc esse specialem et qd forniciter habetur.

Solventur Objectiones.

Obiectio uno. Moralitas pot separari ab actu naturali, qd n e
 ibi intrinseca.

Probatur autem. Concoctio carnis die prohibita facta a
 petro cognoscente legem prohibentem eadem est, nisi n cognosceret
 legem, et tunc in uno casu e moralis, et in alio non, qd moralitas pot
 separari ab actu naturali.

Q. Solvitur autem. Concoctio carnis ad eundem quoad actum
 et bonam con. aut. quoad inhonnam, h. qd negat non ducendi
 nego qd qd. qd moralitas pot separari ab actu et bono con.
 ab inhonra nego qd.

Ad qd Concoctio ex terra, sicut omni alio actu et bono qd
 solus nra moralis e, nec bonus nec malus moralis, qd n e
 moralis qd actum inhonnam voluit, unde pot ab actu separari moraliter;
 I actus inhonrus dicit qd solus habet qd forniciter et diffinitionem
 und regula sua, sicut in loca diximus de actu inhonro, qd solus
 e qd formen qd difformen regulis logicis.

Portabit. Atq est en idem actus voluit, sive petrus cog,
 noperet legem sive non, qd nulla solutio.

Probatur sicut pter. Vellet manducare carnem petrus idem
 no sciens, atq remanere eodem no dicit est idem actus, qd est idem actus p.

R. Quod nam. Quod manducare carnem pro idem no. hinc
 v. g. pro sabbato facere gula; et istud no. hinc eodem modo no. hinc
 nego nam. Et si moueretur eodem modo con. nam. Q. n. remanente
 eodem no. hinc et eodem modo no. hinc. Et si moueretur eodem
 modo nego n. et eodem modo.

Nam quod a. dicitur cogitatio legis prohibentis et retrahentis peccatis
 ab esse carnis per istam legem, et lex cogitatio uelut retrahentis
 uelut abesse carnis. Unde et eodem modo carnem nisi renouando
 hinc no. hinc est in retrahenti ab esse carnis.

Et sic in patet actus uelut, q. hinc elicitur ex glo. plinius hinc
 legit, et in quod hinc lex et cognoscitur.

Obiicitur eto. Sicut in generalibus actibus sed lege positiva
 et se parari ab actu, et in no. moralitas et relatio uelut actus
 ad regulam.

Probat actus. Et hoc hinc ipse lex positiva et generalitas
 eodem modo.

R. Quod cogitatio. Et hoc hinc generalitas non an actus eodem modo nego
 eodem modo. et remanente con. eodem modo.

Nam actus et elicitur ex cogitatio legis et pro hinc non elicitur sine
 lege; quia et in hinc pro glo. plinius.

Propositio eto. Moralitas obiecti lege naturali impati et
 prohibiti repetitur a proportione et disproportione
 cum aliqua perfectione suprema nam.

Et hoc illegas. Nota. Item et in libris ad enuncias
 hoc est. Diuino.

perfectio sua raa, et quaeque receptivum ad odio habendum, et quod
ipsis generis est, et ad arandum, quod in illis proportionem habet.

Probatur Propositio. Quod ex se habet, ut si sit
a Deo approbata et impleta, habet in Deo intrinsecam
convenientiam, atque obiecta legi naturali prohibita et impia si
sunt, facta sunt quod dicitur cum unum est, et per se habet et quoniam et
divinam convenientiam in sua natura divina.

Probatur inq. Non potest affirmari alia ratio, ut si sit in se appro-
bata, ita obiecta et improbare.

Quaeritur. Vel obiecta proportionis et disproportionis identificantur ad
aequale obiectis creatis, et non.

R. Proportioni adaequale; et in rebus divinis obiectis in sua
natura divina.

Quaeritur. Insubstantia in parte divina in parte et prohibita obiecta
natura habent non aliam obiectam: quod naturaliter obiecta repetit
in natura divina.

R. Imo habent et non habent: quod non potest danda et in hypothese
in se. **R.** et do. nego rati: quia si remaneret dispropor-
tio in natura divina.

Quaeritur. Insubstantia Deo natura et huiusmodi proportio et disproportion;
et repetenda et a solo Deo.

R. et do. antea. Quod est in rebus con. art. et est in se et in art.

R. et do. Nulla est defectus in rebus con. art. defectus
intra se et in rebus con. art. defectus

Sicut. Insubstantia cognitione obiectum non est cognoscibile defectus
sicut et in rebus.

Propo 3ta.

Moralitas obitua lege tantum positua imperatua
& prohibitorua, repetit, saltem in adquate a lege

Probatur. ^{illa positua} quod est prohibitorua moralitas obitua, quod est ratio, nec
obitua fit ab agente morali honoris & inhonoris appetibile;
Atque fit est lege positua, quod lege positua prohibet factum in adquate
moralitaz obitua.

Probatur in. Sole lege positua blata, cuiusmodi obita recte habet
rationem honoris, nec inhonoris, sed ad utranq; et plane indifferentia;
atque patet in commutacione carceris, poni p. Inda si arguor.

AB. fit aliquid in honore
appetibile, quod lex interdicit, nec
prohibet; honoris v^o, a factu honoris & inhonoris appetibilia, quod fit aliquid, a
quod in patet, & in hoc, ac
prohi pot, quia on in
lex operari in portat
obligacionem.

Quod si illa p se solus, quod illa p aliquid aliud factum in adquate
appetibile, quod lex interdicit, nec
prohibet; honoris v^o, a factu honoris & inhonoris appetibilia, quod fit aliquid, a
quod in patet, & in hoc, ac
prohi pot, quia on in
lex operari in portat
obligacionem.

Quod Lex est ratio honorabilis, quod a p^o a ratio inhonorabilis, quod a p^o con-
stituzione obitua in honoris appetibile.

Quod sub quo artus. Lex est ratio honorabilis, si obitua est, con. si non
est, nego artus. ad utranq; et quod.

Quod Nam sicut honorabilis est lex obitua, sic in inhonorabilis
est lex non bene; atque lege positua prohibente aliquid obitua, positua
eius honoris appetibilis est.

AB.

Collige uno, obita, una quod actus uoluntatis uoluntatis, alia est
precepta lege naturali; alia lege uoluntatis positua, alia aliter. Quod
alio est uoluntatis lege naturali; alia lege uoluntatis positua. Quod dicitur seu
benigna; alia aliter; alia precepta illa; alia dicitur non in patet, nec
prohibita, nec precepta.

Collige etc. Obliga in parte lege, seu naturali positioe habet rationem. **Ab.** Lex naturalis honorati, seu et honorati; nec a principi ad, quod hoc, pro a sit honorati e au, qm dare quos factum p lege precipiantem. Contra obita utiba quam in lege queritur ad eam a e hoc e pro hanc rationem in honorati, seu et in honorati appetibili, factum libor, que queritur obita in quantitate prohibentur; quia npe etante lege huiusmodi obita ita lege recta sunt a ficut poni sine eius modi violatione, quod alij in honorati e. quod honorati appeti. Obliga, et quibus in quo queritur. ab v. q. m. ca. v. a. unius, doloblatina.

Collige etc. Obliga in parte lege, seu naturali positioe habet rationem. **Ab.** Lex naturalis honorati, seu et honorati; nec a principi ad, quod hoc, pro a sit honorati e au, qm dare quos factum p lege precipiantem. Contra obita utiba quam in lege queritur ad eam a e hoc e pro hanc rationem in honorati, seu et in honorati appetibili, factum libor, que queritur obita in quantitate prohibentur; quia npe etante lege huiusmodi obita ita lege recta sunt a ficut poni sine eius modi violatione, quod alij in honorati e. quod honorati appeti. Obliga, et quibus in quo queritur. ab v. q. m. ca. v. a. unius, doloblatina.

Collige etc. Obliga in parte lege, seu naturali positioe habet rationem. **Ab.** Lex naturalis honorati, seu et honorati; nec a principi ad, quod hoc, pro a sit honorati e au, qm dare quos factum p lege precipiantem. Contra obita utiba quam in lege queritur ad eam a e hoc e pro hanc rationem in honorati, seu et in honorati appetibili, factum libor, que queritur obita in quantitate prohibentur; quia npe etante lege huiusmodi obita ita lege recta sunt a ficut poni sine eius modi violatione, quod alij in honorati e. quod honorati appeti. Obliga, et quibus in quo queritur. ab v. q. m. ca. v. a. unius, doloblatina.

Collige etc. Obliga in parte lege, seu naturali positioe habet rationem. **Ab.** Lex naturalis honorati, seu et honorati; nec a principi ad, quod hoc, pro a sit honorati e au, qm dare quos factum p lege precipiantem. Contra obita utiba quam in lege queritur ad eam a e hoc e pro hanc rationem in honorati, seu et in honorati appetibili, factum libor, que queritur obita in quantitate prohibentur; quia npe etante lege huiusmodi obita ita lege recta sunt a ficut poni sine eius modi violatione, quod alij in honorati e. quod honorati appeti. Obliga, et quibus in quo queritur. ab v. q. m. ca. v. a. unius, doloblatina.

Collige etc. Obliga in parte lege, seu naturali positioe habet rationem. **Ab.** Lex naturalis honorati, seu et honorati; nec a principi ad, quod hoc, pro a sit honorati e au, qm dare quos factum p lege precipiantem. Contra obita utiba quam in lege queritur ad eam a e hoc e pro hanc rationem in honorati, seu et in honorati appetibili, factum libor, que queritur obita in quantitate prohibentur; quia npe etante lege huiusmodi obita ita lege recta sunt a ficut poni sine eius modi violatione, quod alij in honorati e. quod honorati appeti. Obliga, et quibus in quo queritur. ab v. q. m. ca. v. a. unius, doloblatina.

Propositio quarta

Bonitas et Malitia actus uoluntatis non deservunt
a moralitate ipsorum actuum

Bonitas et malitia actuum nihil est a parte rei, nisi honoratus et in
honoratus actus, id hoc honoratus et in honoratus sunt ipse moraliter
actus, &c.

Probatur in 2. Honoratus et in honoratus moraliter est conformatus et diff.
a ratione actus in regula morum, id bonitas et malitia actuum est conformatus
et diffinitus actuum in regula morum.

Probatur in 3. Id quod habet regulam, bonum est si illi regula conformatus
sit, malum est si ipsi diffinitus sit, id bonitas et malitia actuum con-
sistit in conformate et diffinitate actuum in regula morum.

Quæres. Quomodo inferri deest bonitas et malitia
obiecta, ut in de aliqua bonitas et malitia redudetur in actus?

Insequan Respondetur. Nota. Bonitas obiecti inferri
dicitur et forte est illam esse motum agentis: Inferri est in dicitur
habere et illud a quodam gradu in obiecto, id dicitur ab agente: si
v. g. qd dicitur elemosinam ob uanam gloriam inferri quidem
in dicitur bonitas elemosinæ. Idem non uerum, seu non opponit pro bono
idea quæ in propositione de Malitia. Etiam.

Quæres. Bonitatem obiectam debet inferri dicitur, ut
refundat bonitatem in actum.

Probatur. Bonitas obiecti, ipse non inferri dicitur, non est motum
agentis, quod nullam ipse conferat bonitatem.

Probatur etiam. Bonitas obiecti non inferri dicitur, est bonitas neglecta
ab agente, id bonitas neglecta, non dicitur esse agentis bonum, ut patet
in eo, quod tenet parat a gula solus parumonia studio, nec non ledet laudat.

Q. 2do. Ad hoc, ut malitia obitua reddat actus malus, sufficit
ipsum intendi in directe

Probatur. Inordinatus e quocumq modo, sed qd fugiendum e id
obitua qd dicitur hoc e pro, qd malum e, fugiendum e, qd in ordinatum
e idem quocumq modo prosequi

Quis imo. Actus n e laudabilis, nisi intendat in directe obiti
bonitas, qd e pariter inculpabilis e rone obiti, nisi directe intendat
malitia, obiti

Q. Nego quoad. In paritate e, qd bonum est ex integra causa,
malum v. ex quo obit defectu. Et sic ut ad vit bona requiritur ultra illa
fines, den obitua et inueni partia vint bona. Contra ut ad vit
mala sufficit, si dicitur e debitus finis, et obitua luidem e inueni illas
congruas. Et sic in intentione bona n est malum aded ratificari.
Contra mala intentione, aded de se bonum sicut de prauis.

Quis 2do. Potest ad bona habere obitua malum, v. g. odium
peti, qd peti, et contra ad mala n habere obitua bonum, v. g.
odium dei

Q. Nego autem. quoad utramq partem. Quoad in ad, quia obitua
odii peti n e petiua simple, et petiua ut detestandum, atq petiua de,
horrendum e obitua moralis bonum: bonum n e petiua detestari.
Quoad 2da. quia obitua odij dei n e qd simple, et qd
spectatur ad malum: qd obitua malum e. repugnat n recte rati
ratione sicut e malum e inueni, et inueni

Propositio est.

Bonitas actus moralis consistit in positua conformite
actus cum regula morum.
Probatur. Bonitas consistit, qd habet regulam, consistit in conformite

und die negula; d actus moralis habet negula; d bonitas eius
quodlibet in conformitate und die negula.

Minor patet ex oppositis ut patenter et ipsa natura actus moralis.
Probatur maius. Imo inductione eius quod habet negula.

Edo. Posita a conformitate und regula actus, nil in actu est
de se denotat, d habet ad bonitatem quod habet in persona
moris; hoc est, si probatur etiam relate ad suam regula.

Sande actus sua regula conformis, et laudabilis, hoc est
conformis, d est bonus moralis, reg. a diu est aut malus
in diffinitione.

Proposio sexta.

Malitia formalis peccati seu Actus
peccati in se consistit in positiva diffinitione
Actus cum regula morum.

Probatur Imo. In actu a malus, in actu a
diffinitio regula morum, d malitia eius consistit in diffinitione
eius und regula morum. Atque haec diffinitio est positiva,
non a diffinitio ab entitate positiva actus; d malitia
actus moralis consistit in haec diffinitione.

Probatur antea. Posita sola diffinitione in actu, actus
est et ille malus; quod in actu est malus, in actu est diffinitio
regula morum.

Probatur antea Imo. Posita sola conformitate und regula actus
est et ille bonus; quod a pari sola positiva diffinitione actus,
est et ille malus.

Probat. eto. si un actus e malus in quibusdā violat legem
e violat legem positivam und illa differtio dicitur: qd
posita sola differtio in actu actus e et illud malus.

Quod est: Legem positivam differtio dicitur actus qd non e malus,
et un casu libere n an foale

Contra est. Legem positivam qd non dicitur und lege actus e
foale bonus: qd a parte p positivam differtio in lege
actus e foale malus.

Quod est. Actus n illi malus foale nisi p privationem
rectitudinis dicitur.

Contra est. Et haec rectitudo e debita actui e recti.

Quod est. alii qd debita actui, alii recti.

Contra mos. Actus malo v. g. odio fieri, nuda dicitur
rectitudo, qd n privationem rectitudinis.

Probat. actus. qd implicat e rectus moralis, si nulla
debetur rectitudo moralis. Doctus fieri implicat e rectus moralis,
qd nuda debet actus moralis.

Quod est. odio fieri sicut et in alij actus malo nuda debent
rectitudines eade differtio, et dicitur rase generis.

Contra e mos. Malitia moralis n dependet a privatione
actus. et do. n dicitur a parte rei malitia foalis, nec
qd quanto peius foale.

Probat. actus. Non dicitur a parte rei peius malitia
foalis, qd nec ipsa.

Probat. actus. Peius privationis est rase generis actus.
Sedem p illas privationes, et un privatione generis.

Probat. actus. Peius privationis est rase generis actus.
Sedem p illas privationes, et un privatione generis.

1. dicitur a parte rei non generica, sed in individuo.
 Secundo non generica et non differentialis, sed distinctiva a parte
 rei non generica, sed in individuo. Quod si actus non pri-
 vatus non differentialis, sed privatus, non est genericus, sed duo pro-
 duca quoniam dicitur eadem quoniam non est.

Contradictio est. In eo quod dicitur non dicitur et
 privatus in actu, et actus est factus non dicitur, et non immediate
 rectus, sed in eo factus privatus est, et ipse privatus.
Acto. Voluntas quoniam privatus non dicitur, dicitur, quia dicitur
 actus factus disponit legi, quod privatus est actus non valens
 in voluntate privari non dicitur debita. Factus in voluntate
 factus privatus relate ad voluntatem, quod non est in factus
 in privatione actus debiti, et ita non si quod non est relate
 ad actus.

S. Solutio Objectiones.

Obiectio 1. mo. S. P. dicitur dicitur passim per se
 in hunc, et privationem, et non est in actu, et non est a causa
 efficiente, et deficiente, quod per se non est actus positivus de-
 fectus regulae moralis.

Q. 1. mo. S. P. dicitur loqui de malo absoluto, qualem fingit
 ab antiquis Stoicis, quod non est nisi privatio, et non est
 eadem omni mali, sicut dicitur et eadem per se non est boni.

Q. 2. do. Dum S. P. dicitur per se privationem, et non
 spectant relate ad voluntatem, quoniam privatus actus bono, quod
 in actu factus non dicitur. Dum dicitur, et non est a causa deficiente
 illa de deficiente a regula moralis seu lege. Unde patet
 per se non est debiti, sed quod non est per se eadem deficiente a lege,
 quia natura habet.

Inest abis hmo. si nalia actus moralis actus p...
sit positiva eius deffinitio in lege, Deus autem eam peti, qia
e eam ois positivi, falsum effo, q

Q. ut supra ubi de quassa: spe autem eam peti p...
pducet p... id, qd respectu iocabero p... e con. naz.
e aut eam moralis nego naz. sic dicit. m. j. 2. ff.

Causa moralis peccati ea e, qe ponendo aliq...
de fuit a lege ad id eam sibi prohibente: qd...
eadem n. p... si qd n. h... leges, qia n. h...
a quo officio lex est

Inest abis 2do. si nalia actus spiritibus positivi, qe...
hmo. Q. concedo. Q. ubi.

Quo. Ergo e bona, qia. ac ois bonum?

Q. hmo. quando an odium dei sit bonum? ind...
fite e... Quo. de bonum trans... moralis nego.

Q. 2do qd hoc ipsum ad argum... e bona trans...
Hic bonum trans... e id e, cui nil decepti

quo genere, sic bonum e ois... defectus positivi, error p.

Quo. Quid est bonum, e... amabile, d...
peti n. e... alioq... appeti malum qe malum: q.

Q. ut qd naz. qd e bonum morale...
e amabile cor. naz. qd e bonum trans... nego. con. n. j. 2. ff.

Inest abis 3to. Deus q... in se ac bonum em trans...
D... malum foaleu peti, q n. e bona em trans...

Q. hmo. Et quando. Hic odium dei e intra malum:

q n. q... in deo, q n. e ois positivi, qe ois...
falsa p.

Q. scto. qd qd mag. consistit in genere sua p[ro]p[ri]a con.
maj. in genere sua moralis et de factis a lege nego.

si dicitur mag. n. qd.

Mag. sicut dicitur e[st] sua p[ro]p[ri]a o[mn]i[um] ante, ita et aliud con,
habet p[ro]p[ri]e, n[on] p[ro]p[ri]e e[st] sua moralis p[ro]p[ri]e, q[ui]a n[on] p[ro]p[ri]e deficiat
a regula d[icitur] hoc soli creatura conuenit.

Insta bis q[ui]to. Quod e[st] in se bonum, sicut alicui
bonum; d[icitur] malum formaliter nisi bona e[st] p[ro]p[ri]e, q[ui]a n[on] e[st] bona in se.

Q. scto mag. qd e[st] bonum relativum sicut alicui bonum
con. mag. qd e[st] bonum absolutum et non bonum nego mag.
con. mag. qd e[st] bonum relativum con. qd.
tra p[ro]p[ri]e nego.

Mag. sic p[ro]p[ri]e e[st] alicui bonum, nisi si iam sit generans
et sequentes nisi sit bonum relativum. Secunda p[ro]p[ri]e
e[st] alicui bonum p[ro]p[ri]e, in q[ui]bus e[st] exaristius sitale
rectis.

Obijerit scto. si malum formaliter consistit in
p[ro]p[ri]e tunc n[on] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e suum reddere malum, falsum q[ui]to.

Probat mag. Quia si p[ro]p[ri]e reddere p[ro]p[ri]e suum
malum, nisi ipse adimat aliqd, si malum p[ro]p[ri]e
positum sic adimat p[ro]p[ri]e suo, q[ui]a n[on] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e reddere
malum.

Probat mag. Cui sic dicitur n[on] p[ro]p[ri]e dicitur malum,
idem, q[ui]a si p[ro]p[ri]e n[on] adimat p[ro]p[ri]e, n[on] reddet illud malum.

Q. utroq[ue] artus. Cuius dicit, n[on] p[otes]t dici malus, quod n[on]
adeq[ue] diffonne con artus. q[ui]o. ada aliq[ui]d diffonne rego
artus. et effus[us] utroq[ue]. for[um] q[uo]d n[on] ad in[ter] p[ar]tes, n[on] ad p[ar]tes
malum; quod n[on] ad in[ter] diffonne con. eff. quod aliq[ui]d addit
diffonne rego effus[us].

Mag[is] sicut licet q[uo]d positum p[ar]te n[on] p[ar]te
addit, in sepe aliq[ui]d diffonne, v[er]o q[uo]d p[ar]tes dicitur
n[on] sicut a manu, et in addit aliq[ui]d diffonne.
Deinde si n[on] dicitur p[ar]te n[on] dicitur ad nocte sicut
aliq[ui]d: q[uo]d se q[uo]d foalis exclusio utri bori app[ar]iti.

De Similibus et De Similibus Indifferentibus.

Vic inus habetur abita abona, v[er]o q[uo]d actus
regis n[on] p[ar]tes, alia de p[ar]te lege n[on] p[ar]te; et in p[ar]te;
et in lege positiva sicut dicitur sicut humana; alia
dicitur n[on] p[ar]te lege, n[on] in p[ar]te n[on] p[ar]te.

Quoniam h[ic] an in dicitur actus in[ter] nocte cog-
no sicut regis n[on] p[ar]tes, q[uo]d n[on] p[ar]te lege n[on] p[ar]te n[on] p[ar]te;
p[ar]te n[on] p[ar]tes, et q[uo]d effus[us] n[on] p[ar]te lege diffonne, n[on]
p[ar]te positiva q[uo]d n[on] p[ar]tes, et p[ar]te indifferenter sicut
p[ar]te n[on] p[ar]tes, h. e. dicitur ob[er]to, q[uo]d n[on] p[ar]te, h[ic] in[ter] p[ar]tes.

De Actibus in probabilitate affertur.
Illi R. dicitur. negatur, et dicitur actus, veluti hinc
cognoscentis, negatur, et dicitur bonus moralis, et malus,
ideoque negatur dari indifferentes, h. e. nec boni moralis, nec
malus. Cum his sit.

Pro loco nra
Nullus actus moralis in individuo est
Indifferens, seu nec bonus nec malus.
Probat. Imo. Quia actus indifferentes in individuo
sunt actus probabiles per obiectum, sicut obiectum sit
in bono, atque in malo, dat hinc modo actus indifferentes:
per dat actus indifferentes in individuo.

Probat. n. o. o. o. actus moralis habet regulam, cui
conformari debet: et nullus est indifferentis.

Quibus patet ex de fine actus moralis.

Probat. et q. d. Actus moralis, et est conformis sua
regula, et non, si tunc est bonus bonitate sua regula.
si est contra. et est diffonnis sua regula, et malus. quod si non
est, esse conformis regula, malus est respectu huius regula, ut
patet in nra libris, in artibus, et scientiis.

Debet. Actus indifferentis a conformis sua regula, nec
est bonam positivam, et est regula: quia regula cuius nil pro,
a patet, nec quibus est, et est prohibita, h. e. et est prohibita.

Contra e hmo. Non datur alia lex, ipse qui perit & prohibens, &
nulla datur pars prout.

Probatur. Speciale e in lege imponere obligationem,
in foro, alioq. deus qd. ipse et hunc legat. In lex prout
nulla in personis obligat, ut patet.

Contra e 2do. Si datur lex prout, hoc ipse non
datur, aliter indifferens; id e ad unumq. datur aliter indifferens,
qd. per illos n. datur lex prout. Minor admissio ad d. de officio.

Probatur. Hic, qd. deus sibi legis latorem
placet legis latorem, et qd. qd. bonus e, id e se forma legis
placet legis latorem, hoc in forma lege int. ad id, qd. aliter
eius bonus est. Qd. ext. placet positum negant. neq. sua con.

Contra. Placet negat e in placere, ab uno ab
placet lege legis latorem n. placido, &.

Contra e 3to. Deus e qd. agenti naturali prout
sua inferiorum sua sua; id e si datur lex prout, prout e.

Probatur. Inordinatum e, ut agens pro se sibi
sua sua inferiorum, non e qd. Thomas ad 2. d. 2. q. 2.

Probatur. Prioris superioris legis ne. si qd. qd. pro se
sibi sibi indifferens, placet qd. pro se sibi pro se
bona inordinata; id bona inordinata e in sua sua superioris
moralis, e in comune bonis et hominis. &.

Quid e datur e hoc qd. comedere, bibere usq. ad
satiatatem propter solam delectationem n. e peccat, atq. si datur
aliter indifferens licet comedere et bibere usq. ad satietatem
propter solam delectationem, qd. hoc qd. h. ab male daturata.

Probat^{ur} n^{on} . In p^{ro}ce p^{ro}bita n^{on} d^{icitur}, nisi motu^{us}, q^{uo}d
q^{ui} sibi com^{me}dat^{ur} et bibendo n^{on} ad fati^{ca}tio^{ne} p^{ro}bit, istud
an motu^{us} est bonu^m iⁿu^{en}dit^{ur}, ut patet ex his b^{er}is / p^{ro}pter
sola^m delectatio^{ne}m : q^{ui} si d^{icitur} uter indifferenter, licet
bibere et com^{me}dat^{ur} usq^{ue} ad fati^{ca}tio^{ne} p^{ro}bit solum delectatio^{ne}m

Probat^{ur} n^{on} . Quia n^{on} licet^{ur} a com^{me}dat^{ur} et bibere usq^{ue}
ad fati^{ca}tio^{ne} p^{ro}bit sicut honestat^{ur}, q^{ui} bonu^m iⁿu^{en}dit^{ur} q^{uo}d talit^{er}
est sicut honestat^{ur}

Probat^{ur} est . Qui amat id, q^{uo}d displicet s^{ibi} a nobis
amari : et si alig^u p^{ro}bit, d^{icitur} displicet s^{ibi} amari ab agente
moralit^{er} amari bonu^m infra s^{ua} ordi^{ne}m : q^{ui} agens moralit^{er}
an^{te} bonu^m infra s^{ua} ordi^{ne}m p^{ro}bit .

Probat^{ur} n^{on} . Sic in ordi^{ne}m displicet s^{ibi} d^{icitur} agere p^{ro}bit
sicut infra ordi^{ne}m s^{ua} ordi^{ne}m, est aliqua in ordi^{ne}m, q^{ui} si
agit displicet s^{ibi} .

Minor^{um} q^{ui} d^{icitur} ex p^{ro}bit^{ur} q^{uo}d Thom^{as} . q^{uo}d d^{icitur}, id^{em} est
ordo agentia^m et finis . et hoc patet in s^{ibi}, q^{ui} n^{on} pot^{est} agere
p^{ro}bit sicut infra ordi^{ne}m s^{ua} . atq^{ue} p^{ro}bit s^{ibi} q^{ui} sine s^{ua} s^{ua}
bonu^m iⁿu^{en}dit^{ur}, agit p^{ro}bit sicut infra ordi^{ne}m s^{ua} ordi^{ne}m
bonu^m est iⁿu^{en}dit^{ur} est infra honestat^{ur}, q^{uo}d solum est iⁿu^{en}dit^{ur}
ordi^{ne}m, ut agens moralit^{er} .

Soluntur obiectio^{es} .
Nota s^{unt} . Quia aliter indifferenter in s^{ibi} illi aliter
quem licet patet^{ur} tractando r^{ati}o^{ne} obit^{ur} . s^{ed} s^{ic} q^{uo}d
obit^{ur} est indifferenter, aliter d^{icitur} indifferenter in s^{ibi} .

Inde p tot lo species Phisici hinc cogit, id qd cogit in loc,
ubi agit de specie, qm die eius dicit a poste rei et de volitione
entium ois pced in aca.

Obsta etc. Obsta actio est qd de se in differentia, h. a
nec in parte nec prohibita. Unde q possit hanc modi obsta,
q pot diti bene aut male agere noscitur, puse, qia possit ita
actum, Id qd idad possit in usum hinc n debetis, q ptes fieri
n honestam, aut honestam.

Obsta hinc. Partes mult actus, q nec boni nec mali st,
q actus actus indifferenter.

Q. Partes actus. Partes actus hominis, q nec boni nec mali st
con. actus. Partes actus humani, q nec boni nec mali st. nego. et hinc.

Actus hinc et, q fuerit sic ubi ad substantia in spabile,
si st a. q. radice urguis, facere bonum, p.

Actus o hanc. Partes actus liberi facti ad aduocia ad cogit nosc.

Partes hinc. Partes actus humani, q nec boni, nec mali
st, q actus actus humani indifferenter.

Q. Partes actus. Partes actus hanc, q nec boni nec mali st in
specie h. e, si spectant in nosc obedi con. act. actus hanc
in indueo h. e, si spectant in nosc obedi, Partes finis et
usum hinc nego act. et hinc.

Partes etc. Ex qd actus indifferenter in specie,
qan in indueo.

Probat ergo. Quia e species in qan dant indueo, qd si
dant actus indifferenter in specie, dant et indueo.

Vertical text in the left margin, partially obscured and difficult to read.

Q. 1mo. Nuda dicitur species loci sine individuis quae realiter aut species
nominis n. aut. ob. q. Hic p. species huiusmodi est q. collis
multitudinis in diuisis subiectis cuiusmodi est nuda, q. dicitur actus q. dicitur singularis
spectatus huiusmodi ob. q.

Q. 2do. concedendo totum in seculo modo de ex plicato. quod
in q. p. dicitur actus in seculo in individuo, si p. actus in individuo
est q. actus spectatus in nuda ob. q. si p. finis actus
in individuo ab eadem statu q. p. huiusmodi, q. ab eo, q. actus non
est q. actus uel uti a qui uocatione

portabilis 3to. Actus, q. nec p. huiusmodi e. nec in p. huiusmodi,
e. indifferens, q. dicitur huiusmodi actus, v. g. ambulatio:
q. dicitur actus in seculo.

Q. 4to. q. dicitur actus ambulatio, q. nec ut p. huiusmodi nec
in p. huiusmodi. actus in seculo nego. q. dicitur p. huiusmodi q. dicitur
Nam ambulatio, q. affertur in seculo, q. dicitur actus ambulatio.

portabilis 4to. Actus in seculo ambulatio in seculo
actus ambulatio nuda indifferens e. indifferens; q. dicitur ambulatio
ambulatio in seculo e. huiusmodi q.

Q. 5to. q. dicitur actus ambulatio, q. indifferens nuda ob. q. con. n. q.
nuda finis nego. concessa n. q. dicitur p. huiusmodi q.

portabilis 5to. Actus in seculo ambulatio nuda finis, q.

portabilis 6to. Actus in seculo ambulatio nuda finis, cuius
finis e. indifferens, q. dicitur q. dicitur ambulatio p. huiusmodi finis in seculo,
q. dicitur actus in seculo indifferens nuda finis.

Q. Hego m. q. de facto n. supponente, negatur no
dari respectus agentis moralis fieri in differentibus. q. n. p.
fieri respectu agentis moralis e. bonum morale.

A. Velle ambulare, q. n. e. prohibetur, e. fieri in differentibus,
q. n. velle ambulare, q. n. e. prohibetur, q. n. dari fieri in differentibus.

Q. Hego m. nam verba navi gformae e, in voce corpore,
ut magis disposita sit ad fieri ultimum appetendum.

Interdicitur C. Qui ponit obicem ex se in differentibus, v. g.
olfactione rose, nullo modo cogitando de honestate morali,
q. n. nec peccat, nec ideo agit bene moraliter, q. agit
in differentibus. R. concedo volens.

A. q. d. actus in differentibus.
R. Sed q. d. actus. Datur actus in differentibus, q. sit actus
hominis con. eff. q. sit actus humanus nego eff. H. dicitur
sapi. aquat. q. n. seaper humano modo.

Itaq. olfactio rose facta ab homine nullo modo cog
itante de honestate morali, n. e. moralis, nec different
ab olfactu, quam ponereb. caris v. g.

A. Olfactio rosem q. n. bene o. l. n. cogitando
de alia alia re, si bibo vinum, q. n. frange est p.
R. hos actus n. pure animales, et similes fieri
brutis.

A. Non vereor mihi aliud notandum proponere: q.
R. Hego. actus. agens n. morale, ut e. dicitur hoc, dicitur ea pax
obst. sibi q. ponere fieri proportionata, h. e. moraliter bona.

In 3 tabis q. Non pot dicitur, unde oritur ista obligatio, qd
n debet in ppe
P. Rego tabis. et sufficit ad dicitur qd p facibus roris.
Sed de aadi q. Paulum imo Corinth. loquens. sine inq
manduca his sine bibitis, sine aliud qd facitis, oia in gloria
sui facite.

Quis. hoc est conciliandus, qd n obligatio

P. S. Thomas negat autem. qia n p conditione ut quilibet
absoluit pponit, et qfirmat, et eo, qd e hras ipse Matho
is. dicit qd verbum otio sumo, qd locuti fuerit hores
reddere nati in sui iudicij. sig an e in dfferens, est
pfecto verbum otio sumo, cad in de illo reddenda ptra
in extremo iudicio, utiq n e in dfferens.

Obijes etc. n dicitur pceptum semper bene agendi moraliter,
moraliter, q n tenentur ppe bene facere.

Proby autem. Vel hoc pceptum e naturale l positivum,
necesse pot dicitur, q.

R. nego maj. et dico se naturale in plura in illa sed in pcepto
diligendi qeud ex toto corde, et tota aa, et totis viribus
In tabis imo. Praeceptum naturale in notentur oibus, d
hoc n innotentur oibus, q n e naturale.

P. Sed qo maj. Innotentur oibus in quibuslibet illud sine
pnotentur et pnotentur opinionibus cor. maj. fere
nego maj. sui debita maj. n. q.

In 3 tabis etc. Non e credibile ut nos doctores sapienter
dicos ac pssimios q hoc pceptum sanas pudio in q
fuerunt, nec in innotentur illud, in d pnotentur et pnotentur
innotentur opinionibus in quibuslibet, q nulla responsio.

88
100
R. Rego artus. Si ex pietate quod de caritate docet, veritas an
p'p' nos rectis opinionibus et pra' iudicijs ista adhibere:
ut ab illis nullo modo queant abici; sine nolunt momenta
opposita ponderare; sine ea ponderent animo poua p'bo.
nulle p'p' affectu exempla ex usq' an q' dicitur, v. g.
piu' dicitur unius nationis p'p' contra alia.

Artus 3. Vel hoc p'cepta 2 negatiua 2 affirmatiua,
xentum dicitur.

R. Rego m. et duo in negatiua. qui n' dicitur opare ex fide honesto
equi ualentes dicitur, xurq' opare nisi ex fide honesto.

LB hic breuiter. Distinguitur inter p'cepta affirmatiua
et negatiua. Affirmatiua obligat semper, In pro semper,
negatiua in semper pro semper.

Artus 4. Ex q' Hieronimo. bonum 2 conditio,
illam in luxuria, inter utrumq' ambulare e' in differens,
q' ex q' Hieronimo, ambulare e' in differens.

R. Rego effus. Ambulare e' in differens, h' e' nec p'p' nec
prohibita a cor. eff. h' e' a' d' fieri ex fide honesto nego q'.

Sciuntur e' q' d' d' obita externa, q' n' inponat, nec p'hibeat.

Artus 5. Vel bene opari ex amore fieri uelut In,
reutur dicitur.

R. Rego m. et duo ad opandam moraliter bene n' e' absolutum
necessarium, ut semper opemur ex amore fieri uelut In, In p'p'
sufficere, si opemur ex fide honesto alia uis uelut In.

Artus 6. Semper bene tendere ad finem uelut In,
In p'p' tendere nisi p' amore, q'.

R. Rego m. qui cum q' n' agit ex motu honesto alia uis
uulut In, q' n' ualentes In ex fide op' In, In ex naa op' tendit
in finem uelut In, in q' d' bonum honestum e' d' p'p' ad finem uelut In
consequendum.

